

43889/2022/KHK

KUKHK-7099/ZP/2022-7

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

VÁŠ DOPIS ZN.:

viz rozdělovník

ZE DNE:

NAŠE ZNAČKA (č. j.): KUKHK-7099/ZP/2022-7

VYŘIZUJE: Mgr. Kateřina Pospíšilová

ODBOR | ODDĚLENÍ: odbor životního prostředí a zemědělství | oddělení ochrany přírody a krajiny

MOBIL: 702 118 494

E-MAIL: kpospisilova@kr-kralovehradecky.cz

DATUM: 28.04.2022

Počet listů: 7

Počet příloh: 0/listů: 0

Počet svazků: 0

Sp. znak, sk. režim: 246.4 A/10

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové (dále jen krajský úřad) jako orgán ochrany přírody věcně a místně příslušný podle ust. § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a dále dle ust. § 75 odst. 1 písm. d) a ust. § 77a odst. 5 písm. f) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), dle ust. § 5b odst. 4 zákona a v souladu s ust. § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád):

stanovuje

odchylný postup pro usmrcování kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) při prevenci závažných škod na rybářství a za účelem ochrany (jiných) volně žijících živočichů na území Královéhradeckého kraje mimo území Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Broumovsko, CHKO Orlické hory, CHKO Český ráj a Krkonošského národního parku (KRNAP) a jeho ochranného pásma, a mimo území národních přírodních rezervací (NPR) a národních přírodních památek (NPP) a všech jejich ochranných pásem (dále jen území KHK ve správě krajského úřadu).

I. Předmět úpravy

Krajský úřad tímto opatřením vydaným pod č. j. KUKHK-7099/ZP/2022-7 a oznámeným veřejnou vyhláškou dne 28.04.2022 (dále jen opatření obecné povahy) **povoluje podle ustanovení § 5b odst. 1 zákona**

- a) osobám oprávněným k rybníkářství podle zvláštního zákona;¹
- b) osobám vykonávajícím rybářské právo podle zvláštního zákona² při prevenci závažných škod na rybníkářství a za účelem ochrany (jiných) volně žijících živočichů odchylný postup od zákazu úmyslně usmrcovat (prostřednictvím osob oprávněných podle zákona o myslivosti³) jedince kormorána velkého stanoveného v § 5a odst. 1 písm. a) zákona, a zákazu držet usmrcené jedince stanoveného v § 5a odst. 1 písm. e) zákona, a to za podmínek uvedených dále v tomto opatření obecné povahy.

II. Vymezení časových a místních okolností

Odchylný postup stanovený tímto opatřením obecné povahy lze uplatňovat v území ve správní působnosti krajského úřadu, jako věcně i místně příslušného orgánu ochrany přírody, a to v období od 1. září stávajícího roku do 31. března následujícího kalendářního roku, jde-li o

a) rybníky nebo zvláštní rybochovná zařízení podle zvláštního zákona⁴ a jejich bezprostřední okolí ve správním území krajského úřadu **kromě:**

- ornitologicky významných lokalit uvedených v příloze č. 1 tohoto opatření,
- maloplošných zvláště chráněných území (území zařazených do kategorie přírodní rezervace a přírodní památka) a jejich ochranných pásem.

b) rybářské revíry podle zvláštního zákona² uvedené v příloze č. 2 tohoto opatření obecné povahy a jejich bezprostřední okolí, které alespoň částí zasahují na území KHK ve správě krajského úřadu **kromě:**

- maloplošných zvláště chráněných území (území zařazených do kategorie národní přírodní rezervace a přírodní památka) a jejich ochranných pásem.
- ornitologicky významných lokalit uvedených v příloze č. 1 tohoto opatření.

III. Výjimky z vymezení časových a místních okolností

Toto opatření obecné povahy lze uplatňovat i mimo období stanovené článkem 2 tohoto opatření a v maloplošných zvláště chráněných územích včetně jejich ochranných pásem (s výjimkou ornitologicky významných lokalit uvedených v příloze 1), a to ve výjimečných případech, kdy hrozí bezprostřední nebezpečí vzniku závažné škody a nedojde k ohrožení zájmů ochrany přírody chráněných zákonem.

¹ § 3 zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, ve znění pozdějších předpisů

² § 6 zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, ve znění pozdějších předpisů

³ § 39 a 46 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

⁴ § 2 písm. c) a d) zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, ve znění pozdějších předpisů

² § 2 písm. e) a § 4 zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, ve znění pozdějších předpisů

V takovém případě se může jednat pouze o krátkodobý, časově omezený zásah (odstřel), v konkrétních lokalitách, který bude oznámen minimálně tři dny předem krajskému úřadu a provedený za podmínek stanovených v čl. 4 tohoto opatření obecné povahy.

Na rybnících plůdkových, násadových a aktuálně nasazených rybnících hlavních (na prvním horku), kde hrozí zvýšené riziko vzniku škod, lze odchylný postup uplatňovat za podmínek dle čl. 4 a 5 tohoto opatření obecné povahy až **do 30. dubna** daného kalendářního roku za předpokladu, že ten, kdo hodlá tento odchylný postup využívat, **oznámí krajskému úřadu nejpozději do 31.03.** daného kalendářního roku, **které z rybníků**, na nichž provozuje rybníkářství, jsou v dané sezóně **zařazeny do kategorie rybníků plůdkových a rybníků násadových nebo který z hlavních rybníků je aktuálně nasazen na prvním horku.**

IV.

Podmínky uplatňování odchylného postupu

Postup podle tohoto opatření obecné povahy při usmrcování jedinců kormorána velkého mohou uplatňovat **osoby oprávněné podle zvláštních předpisů⁵**, (přednostně uživatelé honiteb), které jej provedou **lovem střílnou zbraní** v souladu se zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o myslivosti), **a které mimo místa odpočinku kormoránů, při dobré viditelnosti a v denní dobu v souladu s § 45 odst. 1 písm. m) zákona o myslivosti,**

- **jednorázově uloví maximálně 20 % přítomných jedinců** z celkového počtu kormoránů v dohledové vzdálenosti s tím, že nebude prováděn společný lov,
- **zajistí likvidaci usmrcených jedinců** kormorána velkého v souladu s požadavky zvláštních předpisů⁶ či jejich využití pro vlastní potřebu (např. konzumaci) nebo je poskytnutou pro účely výzkumu a vzdělávání subjektu, který disponuje příslušným povolením k jejich držení ve smyslu zákona,
- **povedou přehled** o každém provedeném usmrcení dle vzoru uvedeného v příloze č. 3 **a zajistí prohlídku** každého usmrceného jedince, zda není kroužkován – nalezené kroužky bude každý, kdo bude postupovat podle tohoto opatření obecné povahy shromažďovat společně s údaji o místě a datu nálezu.
- **do 31.12. každého roku předají** krajskému úřadu souhrnně **přehled o provedených odstřelech vč. nalezených ornitologických kroužků** (předávají se údaje za předchozí období dle čl. 2, případně za navazující postup na plůdkových a násadových rybnících nebo lokalitách dle čl. 3).

V.

Platnost a účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti v souladu s ustanovením § 173 odst.1 správního řádu patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky, kterým bylo oznámeno a pozbývá **platnosti dnem 31.03.2027.**

⁵ zákon č. 449/2001, o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů

⁶ zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů

Odůvodnění

Ustanovení § 5b odst. 1 zákona zakládá možnost povolení odchylného postupu při ochraně ptáků od ochrany (zákazů) stanovené v § 5a odst. 1 zákona a stanovuje podmínky a důvody za nichž je možné povolení vydat. Odchylný postup lze povolit, pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení (řešení s nižšími dopady, šetrnější řešení) a je zároveň dán některý z důvodů uvedených v § 5b odst. 1 zákona (zde tedy důvod prevence závažných škod na rybářství a zájem ochrany jiných volně žijících živočichů). Respektován musí být rovněž celkový cíl Směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků, tedy zachování stavu populací volně žijících ptáků (z hlediska jejich početnosti a rozšíření v rámci areálu) a vydání odchylného postupu je také podmíněno dle § 45g zákona zabezpečením ochrany (nepoškozením) evropsky významných lokalit a ptačích oblastí, resp. zamezením dlouhodobého a soustavného vyrušování druhů, jež jsou jejich předměty ochrany. Týká-li se odchylný postup blíže neurčeného okruhu osob, lze jej v souladu s § 5b odst. 4 zákona při splnění stanovených podmínek povolit též opatřením obecné povahy dle § 171 a násl. správního řádu. Krajský úřad jako příslušný správní orgán dle ust. § 77a odst. 5 písm. f) zákona k vydání opatření obecné povahy dle ust. § 5b odst. 4 zákona přistoupil k povolení odchylného postupu u kormorána velkého (od zákazů jeho jedince úmyslně usmrcovat) z následujících důvodů:

Základní východiska

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo sinensis*) je evropským druhem ptáka, u něhož došlo od konce 60. let 20. století k výraznému populačnímu nárůstu a expanzi v rámci areálu. Podle údajů Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) došlo mezi vyhodnocovanými roky 1970 až 2006 k více než 20násobnému nárůstu počtu hnízdních párů a populace nadále roste (nárůst o 37 % za období 2000–2006). Celková velikost evropské populace kormorána velkého, poddruhu *sinensis*, je nyní odhadována na více než 700 tisíc jedinců. Mezi faktory umožňující tento nárůst se nejčastěji řadí zlepšení kvality životního prostředí (odeznění vlivu používání DDT a dalších látek i celkové zlepšení kvality vod), zvýšení úživnosti vnitrozemských a litorálních vod (zvýšení intenzity produkce akvakultury průběhu 20. stol. apod.), legislativní ochrana tohoto druhu na území většiny států Evropy a v neposlední řadě i změna klimatických podmínek a charakteristik toků (nezamrzání řek - vliv přehradních nádrží, lidských sídel, regulace a další negativní zásahy do koryt toků apod.).

Na území Královéhradeckého kraje se nenachází žádná významná hnízdní populace (hlavní hnízdiště kormorána velkého se nacházejí především na pobřeží baltského a severního moře). Hnízdní populace kormorána velkého v jižních Čechách a jižní Moravě lze považovat za stabilní, přičemž kolísání počtu hnízdních párů je ovlivněno nabídkou vhodných biotopů i dalšími faktory. Vzhledem k uvedené (relativně nízké) početnosti hnízdní populace není s jejich přítomností spojen vznik závažných škod. Česká republika je však významnou migrační cestou pro ptáky ze severozápadní, ale částečně i severovýchodní Evropy. S ohledem na dostupnost zdrojů potravy došlo nejprve ke zvýšení počtu transmigrantů lovících ryby na rybochovných zařízeních a postupně i k nárůstu zimujících kormoránů, kteří vyhledávají především nezamrzající řeky prakticky po celém území. Podle výsledků mezinárodního sčítání vodních ptáků dosahuje v posledních letech početnost kormorána v České republice v zimních měsících 10 000 - 15 000 jedinců a k tomu se přidává proměnlivý, avšak značný počet (tisíce až desetitisíce) jedinců na podzimním a jarním tahu.

Z hlediska vlivu na rybí společenstva a výše škod na rybářství tak může docházet k postupné kumulaci dopadů i na místech s relativně nízkým aktuálním počtem zjištěných jedinců kormorána velkého. V průběhu tahu a zimování dochází ke změnám v distribuci jedinců a tažných hejn v území – pokud zamrznou stojaté vodní plochy (rybníky a jiná rybochovná zařízení), dochází k zvýšení predančního tlaku na nezamrzlých vodních tocích. Zvýšený predanční tlak kormoránů v době, kdy nezamrzlé vodní toky jsou jejich jediným možným lovištěm, se může v případě, že tyto podmínky nastanou po delší období, projevit negativně na rybích společenstvech a vést k jejich významnému narušení. Udává se, že jeden jedinec, v závislosti na velikosti a podmínkách, denně spotřebuje 150–600 g ryb (některé zdroje uvádějí až 700 g) a část ryb může být během lovu

napadena, stresována a zraněna (v rámci provedených studií se počet poškozených ryb v obsádce pohyboval od 1 % do 47 %).

Závažnost tohoto problému si uvědomuje i Vláda ČR, která aktualizovala nařízení č. 245/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů, když do předmětného nařízení byl vložen § 41a – Finanční příspěvek na snižování početních stavů kormorána velkého. Předmětem tohoto příspěvku na snižování početních stavů kormorána velkého je ulovení kormorána velkého v souladu se zákonem o myslivosti a zákonem o ochraně přírody a krajiny. Z pohledu tohoto ustanovení je nepodstatné, zda se v ČR v období od podzimního do jarního tahu vyskytuje 40 tisíc ks kormoránů, jak uvádějí myslivecké statistiky, nebo „pouze“ cca 9-11 tisíc kormoránů, jak uvádějí údaje ornitologů. Vláda ČR dospěla k závěru, že nastaly důvody pro plošné snížení stavu kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo*) – viz výše a reagovala na tuto skutečnost novelizací výše citovaného nařízení vlády.

Důvody a předpoklady pro povolení odchýlného postupu dle § 5b odst. 1 zákona

I. Neexistence jiného uspokojivého řešení

Na základě dosavadních zkušeností i provedených studií (včetně evropských projektů *REDCAFE: Reducing the Conflicts between Cormorants and Fisheries on a pan-European scale* a *INTERCAFE: Interdisciplinary Initiative to Reduce Pan-European Cormorant-Fisheries Conflicts*) je zřejmé, že neletální ochranná opatření, jako např. použití sítí apod., je možné aplikovat pouze u menších, zpravidla intenzivních rybochovných zařízení (sádky aj.) a další metody (pochůzky, akustické a vizuální plašiče) jsou rovněž využitelné jen v omezené míře (opět spíše na menších vodních plochách). Zejména akustické plašení (s použitím plynových děl apod.) může naopak představovat významnější rušivý faktor pro jiné druhy ptáků a dalších živočichů, než je běžný lov. Na vodních tocích nelze z hlediska efektivity, ceny a pracnosti neletální metody prakticky uplatnit. I přes tuto praktickou neexistenci vhodných neletálních metod, je však vhodné veškerá opatření (ať již usmrcování či plašení) doplnit prostředky ke zvýšení ochrany ryb, jako je instalace pontonových úkrytů pro ryby ve vodních nádržích (rybnících), tvorba břehových úkrytů, zachovávání litorálních porostů či zvyšování celkové morfologické pestrosti vodních toků.

II. Důvod prevence závažných škod na rybářství

Škodu v rybářství je možné vnímat ve dvou úrovních, a to jako škodu v rybníkářství či akvakultuře a škodu ve volných vodách (revírech). Přímá majetková škoda na rybách vzniká pouze při hospodaření v oblasti rybníkářství (resp. v uzavřených vodách obecně).

Na základě vyčíslení náhrad škod na rybách poskytovaných dle zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů, lze dovozovat značný ekonomický rozsah škod v rybníkářství, resp. rybochovných zařízeních. Mezi lety 2019 až 2021 bylo vyplaceno v Královéhradeckém kraji za škody na rybách způsobené kormoránem velkým 3.953.445 Kč. Vzhledem ke skutečnosti, že žádost o náhradu uplatňuje pouze část subjektů, jsou souhrnné škody na rybách v rybochovných zařízeních vyšší. Kromě škody na rybách je třeba vzít v úvahu i náklady na odborný či znalecký posudek, administrativu spojenou s vymáháním škod a časovou prodlevu od vzniku škody po její uhrazení z prostředků státního rozpočtu. Dopady na jednotlivé provozovatele se sice liší (v závislosti na lokalizaci rybochovných zařízení ve vztahu k oblastem, kde dochází k nejvyšší koncentraci protahujících a zimujících kormoránů, v závislosti na druhu obsádky, meziročně v závislosti na délce trvání ledové pokrývky na rybnících a na dalších faktorech), ale v případě dlouhodobější přítomnosti kormoránů na rybochovném zařízení může v závislosti na podmínkách a druhu obsádky docházet ke vzniku závažných škod již při nízké početnosti hejn (pod 10 jedinců).

Krajský úřad tedy uvažoval skutečnost, že část škod způsobených nadměrnou predací kormorána velkého na území Královéhradeckého kraje je kompenzována finančními náhradami, současně

však zohlednil dočasnost proplácení těchto náhrad (dle novelizovaného ust. § 5 odst. 1 zákona č. 115/2000 Sb. platí, že hrazeny budou pouze náhrady škod způsobené kormoránem velkým do konce roku 2023).

Škodou v rybářství ve volných vodách (na vodních tocích) není samotná škoda na rybách (ty nejsou předmětem vlastnictví) a nelze ji proto finančně kompenzovat dle zákona č. 115/2000 Sb., Faktickou škodou však mohou být náklady, které poškozený ze svého majetku vynaložil zbytečně, aniž se s nimi dostavil očekávaný výsledek, či které musel použít na reparaci stavu vyvolaného škodnou událostí (marně vynaložené náklady). Takovými zbytečnými náklady mohou být např. výdaje, které subjekt rybářského práva vynaložil ze svých prostředků na doplnění stavu ryb (zarybnění) ve vodních tocích, v nichž vykonával rybářské právo, přestože mu k rybám samotným nesvědčilo vlastnické právo (více viz rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25 Cdo 540/2003, 25 Cdo 3206/2007 a 25 Cdo 3961/2009).

Při zohlednění základních východisek pro hodnocení důvodů pro povolení odchýlného postupu uvedených v doporučení Evropské komise „Great Cormorant: Derogations under the article 9 of the Birds Directive“ a s ohledem na výše popsany stav, tedy skutečnost, že počet tažných a zimujících kormoránů v ČR stále narůstá a oblast východních Čech je dlouhodobě cílem tažných hejn kormoránů, je zřejmé trvalé (dlouhodobé) riziko vzniku škod v produkčním rybářství i v rybářských revírech na velké části území Královéhradeckého kraje (viz též vymezení dotčených území ORP s koncentrací rybochovných zařízení a rybářských revírů uvedených v čl. 2 a příloze č. 2 tohoto opatření obecné povahy). Predační tlak kormorána velkého na rybí společenstva vodních toků se významně projevuje především ve spojení se zhoršeným stavem prostředí (upravené toky s nedostatkem úkrytů, úseky pod vodními díly s pozměněným teplotním režimem a zvýšenou koncentrací ryb apod.). Rybářské hospodaření v revírech je však ovlivňováno i tam, kde dochází k predaci citlivých a rybářsky významných druhů, jako lipan podhorní nebo pstruh potoční.

V podmínkách České republiky je totiž s ohledem na akční rádius tažných hejn kormoránů riziko vzniku škody nejen na většině chovných rybníků a rybochovných zařízeních, ale i na téměř všech tocích s parametry umožňujícími kormoránům lov ryb. Území Královéhradeckého kraje (zejména v návaznosti na tok řeky Labe) představuje významnou tahovou zastávku vodních ptáků (a tedy i kormoránů) na území ČR a s tím souvisí také dopad na rybníční hospodaření i společenstva (především menších a středně velkých) vodních toků. Narušování skladby rybích společenstev a zastoupení jednotlivých druhů je zásadní především na technicky upravených částech toků, ve výpustných tratích vodních nádrží s ovlivněným teplotním režimem apod.

III. Zájem ochrany (jiných) volně žijících živočichů

Vzhledem k potravnímu zaměření kormorána velkého, který je prakticky striktním ichtyofágem, může dojít v důsledku predace hejny kormoránů k ohrožení jednotlivých druhů ryb (byť vzhledem k potravnímu oportunismu kormorán konzumuje nejnázne dostupné, a tedy zpravidla nejhojnější druhy) a narušení rybích společenstev. Druhotně mohou být ovlivněni potravní konkurenti kormorána, případně organismy vázané životním cyklem či jiným způsobem na ryby (např. vodní mlži). Zájem na ochraně pak spočívá především v zachování původních, přirozeně se rozmnožujících ryb ve vodních tocích a rybích společenstev, v nichž se vyskytují typické druhy ryb pro jednotlivá rybí pásma, které jsou součástí ekosystému vodního toku. U jednotlivých druhů ryb (případně jiných organismů) lze za zájem ochrany považovat především zachování zvláště chráněných a vzácných druhů, případně druhů, u nichž je narušena přirozená obnova populací (do značné míry např. u pstruha potočního nebo lipana podhorního) a mohlo by tak zvýšeným predačním tlakem kormorána velkého u nich dojít k výrazným ztrátám.

Dalším zájmem ochrany přírody může být ochrana těch částí vodních toků, kde predace kormoránů může nepříznivě ovlivnit stav předmětu ochrany maloplošných zvláště chráněných území nebo evropsky významných lokalit. To v případě území Královéhradeckého kraje připadá rovněž v úvahu, byť v omezené míře, vzhledem ke skutečnosti, že zvláště chráněná území či EVL (např. EVL Orlice a Labe, EVL Lukavecký potok ad.) jejichž předměty ochrany by mohly být

predací kormorána ohroženy, mají alespoň v některých svých částech přirozený charakter, s dostatečným množstvím úkrytů pro ryby a nízkou úspěšností lovu kormoránů.

V rámci přípravy tohoto opatření obecné povahy byla z podnětu rybářsky hospodařících subjektů a Českého rybářského svazu analyzována míra zatížení jednotlivých částí území (míra rizika vzniku závažné škody na rybářství, případně ohrožení rybích společenstev) a na základě toho byl stanoven rozsah území, na něž se opatření vztahuje a současně byla vyňata ta území, kde by jeho využití bylo v rozporu s fenomény ochrany těchto území (viz příloha 1). Ornitologicky významné lokality byly konzultovány s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (Odborné stanovisko – opatření obecné povahy č.j.: 00775/VC/21 ze dne 22.02. 2021).

IV. Naplnění § 45g zákona a respektování cíle Směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků

Naplnění požadavku stanoveného § 45g zákona bylo zvažováno ve vztahu k ptačím oblastem a evropsky významným lokalitám na území Královéhradeckého kraje, a to především ve vztahu k těm územím, kde by odstřelem kormoránů mohlo dojít k rušení předmětů ochrany citlivých k této formě plašení (jiné dopady činnosti, kromě rušení střelbou, se vzhledem ke skutečnosti, že nepůjde o nijak soustavnou a hromadnou aktivitu, která by mohla např. poškodit biotopy, nepředpokládají). Z účinnosti tohoto opatření obecné povahy proto byly vyloučeny vybrané ornitologicky významné lokality uvedené v příloze č. 1 (mezi nimiž jsou ptačí oblasti a evropsky významné lokality či jejich části). Uplatňování odchylného postupu stanoveného tímto opatřením obecné povahy je rovněž omezeno v maloplošných zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech, čímž je zajištěno omezení rušení v řadě dalších lokalit podstatných z hlediska ochrany dalších druhů ptáků.

Vzhledem ke skutečnosti, že povolením tohoto opatření obecné povahy nelze (s ohledem na náročnost lovu kormorána) předpokládat významné skokové navýšení odstřelu, je uvedené územní omezení, spolu se stanoveným termínem pro uplatňování odchylného postupu v rámci kalendářního roku (převážně mimo období hnízdění) a s dalšími podmínkami stanovenými v čl. 4, možné považovat za dostatečné k vyloučení dlouhodobého a soustavného vyrušování druhů, jež jsou předměty ochrany ptačích oblastí v souladu s požadavky § 45g zákona. Obdobně v případě předmětů ochrany evropsky významných lokalit, v nichž lze z hlediska rušení střelbou v okolí vodních toků a ploch považovat za nejvíce citlivý druh vydra říční – zde, kromě omezení v maloplošných zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech přispěje k snížení možných dopadů také opatření dané ust. § 45 odst. 1 písm. m) zákona o myslivosti (tedy vyloučení lovu za noci, resp. v době hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce).

Plnění cíle Směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků, tedy zachování stavu populací volně žijících ptáků (z hlediska jejich početnosti a rozšíření v rámci areálu), nebude v případě kormorána velkého tímto opatřením obecné povahy dotčeno. Stav evropské populace kormorána je z hlediska početnosti příznivý (stále rostoucí) a ani dosavadní odstřel prováděný v jednotlivých členských státech EU trend růstu početnosti neomezil. Tento odchylný postup tedy nebude mít, za předpokladu zachování stávajících podmínek a trendu vývoje evropské populace kormorána velkého, na celkovou početnost populace zásadní dopad (to je zajištěno i stanovením 20 % početního limitu pro odstřel).

Podmínky a okolnosti uplatňování odchylného postupu

S ohledem na požadavky kladené na obsah rozhodnutí (a tedy i opatření obecné povahy) v § 5b odst. 3 zákona, nezbytnost zajištění souladu s jinými ustanoveními zákona i jinými předpisy a zajištění plnění výše uvedeného cíle Směrnice 2009/147/ES, jsou v tomto opatření obecné povahy uvedeny podmínky pro jeho uplatňování. Podle požadavků § 5b odst. 3 zákona obsahuje toto opatření následující údaje a podmínky:

- **Označení druhu** – tento odchylný postup se vztahuje pouze na druh kormorán velký (*Phalacrocorax carbo sinensis*).

- **Množství** – počet jedinců, které je možné odstřelit, je tímto odchylným postupem stanoven relativní hodnotou, konkrétně je povolena možnost odlovu maximálně 20 % jedinců z hejna, resp. v dohledové vzdálenosti z místa odstřelu. Toto množství by mělo být dostatečné k zajištění prevence vzniku závažných škod na jednotlivých lokalitách (z dosavadní zkušenosti je zřejmé, že úspěšnost odlovu nebývá vyšší než 10 % z hejna) a zároveň ve vazbě na celkový stav (nárůst) evropské populace druhu zabezpečí, že nedojde k porušení cílů Směrnice 2009/147/ES. Hranice 20 % umožňuje provést odstřel (a zaplašení) i zcela malých hejn čítajících 5 jedinců, škody způsobené nižším počtem jedinců nebo jen jednotlivě lovicími ptáky nepovedou ke vzniku závažné škody ani nepředstavují ohrožení pro ostatní volně žijící živočichy.
- **Prostředky a způsob odchyty či zabíjení** – vzhledem k tomu, že kormorán velký je zvěř podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, je v čl. 1 a 4 tohoto opatření obecné povahy možnost odlovu vázána na osoby oprávněné dle zákona o myslivosti a na použití stříelné zbraně v souladu s tímto zákonem, který stanovuje další podrobnosti postupu (ustanovení § 45 odst. 1 zákona o myslivosti např. vymezuje zakázané způsoby lovu včetně stanovení denní doby lovu zvěře s podrobnější specifikací u vybraných druhů atp.).
- **Důvody pro povolení odchylného postupu dle § 5b odst. 1 zákona** – prevence závažných škod na rybářství a současně účel ochrany (jiných) volně žijících živočichů (k důvodům povolení viz výše).
- **Časové okolnosti** – vymezeny jsou jednak dobou platnosti tohoto opatření obecné povahy (dle čl. 7 omezena na 5 let, a to s ohledem na potřebu účinnost řádně vyhodnocovat a přizpůsobovat postup vývoji populace kormorána velkého i jím působených škod), a dále jsou ve vztahu k riziku vzniku škod vztaženy k období od začátku do konce období migrace a zimování kormoránů na našem území. Zvolen byl rozsah pokrývající počátek tahu v průběhu září, přes celé zimní období až do konce března. Jarní tah v některých letech doznívá i v průběhu měsíce dubna, kdy již plně probíhá hnízdění mnoha jiných druhů ptáků a existuje tak vysoké riziko jejich rušení. Jednotlivé případy, kdy by bezprostředně hrozil vznik závažných škod těmito pozdně táhnoucími jedinci, však bude možné řešit postupem uvedeným v čl. 3 tohoto opatření. Specifikace denní doby v čl. 4 opatření má vazbu především na úpravu založenou zákonem o myslivosti, ale omezuje také rušení jiných živočichů a riziko záměny v případě snížené viditelnosti.
- **Místní okolnosti (podmínky)** uplatňování opatření obecné povahy – místní okolnosti jsou dány jednak celkovým vymezením, které je vztaženo k správnímu území, pro které je opatření vydáváno a pak specifikací k jednotlivým typům ploch (rybníky, rybářské revíry a jejich okolí) na nichž může docházet ke vzniku škod nebo dopadům predace kormorána na jiné druhy živočichů.

Toto opatření obecné povahy je vydáváno pro území KHK ve správě krajského úřadu, tj. mimo CHKO Broumovsko, CHKO Orlické hory, CHKO Český ráj, KRMAP, území NPR a NPP a všech ochranných pásem jmenovaných ZCHÚ, nicméně uplatnění postupu bylo nutné vztáhnout na plochy, kde lze naplnění důvodů stanovených zákonem (zejména riziko vzniku závažné škody na rybářství) předpokládat. Na základě podkladů poskytnutých rybářsky hospodařícími subjekty byly proto identifikovány dílčí oblasti, v nichž je koncentrována hospodářská produkce ryb (rybníční hospodaření), a na tyto oblasti, transponované do hranic územních obvodů obcí s rozšířenou působností, je uplatňování odchylného postupu v čl. 2 vztaženo. Konkrétně se jedná o území obcí s rozšířenou působností Hradec Králové, Nový Bydžov, Jičín, Hořice, Nová Paka, Kostelec nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou, Dobruška, Nové Město nad Metují, Náchod, Jaroměř, Dvůr Králové, Trutnov a Vrchlabí.

V případě rybářských revírů (vodních toků) byla obdobně, ve spolupráci s Českým rybářským svazem, identifikována jejich míra zatížení predací a rizika vzniku závažných škod nebo ohrožení rybích společenstev. S ohledem na liniový charakter vodních toků však byl zvolen odlišný způsob vymezení a přílohou č. 2 tak jsou stanoveny rybářské revíry, kde byly důvody pro povolení identifikovány jako významné.

S ohledem na potřebu zohlednit míru ohrožení jednotlivých lokalit, konkrétní cíle a předměty ochrany přírodně cenných území, není uplatňování odchylného postupu stanoveného tímto opatřením obecné povahy vztaženo na území maloplošných zvláště chráněných území a jejich ochranných pásem a dále ornitologicky významné lokality (významná zimovišť ptáků atp.) uvedené v příloze č. 1.

Případy bezprostředně hrozících závažných škod (např. u čerstvě nasazených ryb po dobu, než se v rybníku zorientují a obnoví alespoň základní ochranné chování) jsou i pro území maloplošných zvláště chráněných území řešeny v čl. 3 tohoto opatření obecné povahy. S ohledem na účel omezení škod se může jednat o zásah krátkodobý a časově omezený (řádově týdny) s přesným uvedením časového rozmezí, po které lze podmínky opatření obecné povahy uplatňovat (viz čl. 3 za splnění podmínek stanovených č. 4 tohoto opatření obecné povahy).

V ostatních případech je stanovení odchylného postupu v těchto územích případně možné individuálně v rámci standardního správního řízení o odchylném postupu dle § 5b odst. 1 zákona, které umožní posouzení konkrétní situace. To se týká maloplošných zvláště chráněných území a jejich ochranných pásem a lokalit uvedených v příloze č. 1 opatření, které byly vyhodnoceny na základě dosavadních poznatků příslušných orgánů ochrany přírody jako nejzásadnější z hlediska výskytu a ochrany jiných druhů ptáků citlivých k rušení.

Naopak v případě ohrožení jiného zájmu ochrany přírody (např. v případě zjištění zvláště chráněných druhů v lokalitě, které by byly rušeny), může orgán ochrany přírody a krajiny dle § 66 zákona činnost povolenou tímto opatřením omezit či zakázat (povolení dané tímto opatřením povoluje pouze odlov kormorána, nikoli výjimky ze zákazů pro další živočichy dle zákona). Z tohoto důvodu také krajský úřad podmínil využití předmětného opatření v maloplošných zvláště chráněných územích, popř. mimo tato území v období jiném, než je uvedeno v čl. 2, oznámením činnosti min. 3 dny dopředu krajskému úřadu, neboť v těchto situacích je zvýšený předpoklad dotčení jiných zájmů chráněných dle zákona.

- **Kontrola** – závěrečné podmínky, uvedené v čl. 4 tohoto opatření obecné povahy, upřesňují způsob naplnění povinnosti stanovené v § 5b odst. 5 zákona. Podle tohoto ustanovení zákona je každý, kdo uplatňuje odchylný postup, povinen nahlásit příslušnému orgánu ochrany přírody, tj. v tomto případě krajskému úřadu, vždy k 31. 12. každého roku provedené zásahy. Předávání těchto údajů je vztaženo vždy k předchozímu období dle čl. 2, případně navazující postup na plůdkových a násadových rybnících nebo lokalitách dle čl. 3 tohoto opatření tak, aby byly souhrnně k dispozici údaje za jednu ucelenou „sezónu“ a nebyly roztříštěně vykazovány v polovině období (tj. nejpozději k 31. 12. se předávají údaje za období od 1. 9. předchozího roku do 31. 3. daného roku s případnými údaji o postupu dle čl. 3 nebo na plůdkových a násadových rybnících). Podmínky specifikují, jaké mají být zaznamenávány údaje tak, aby bylo možné následně vyhodnocovat účinnost vydaného opatření obecné povahy a mohla být rovněž plněna reportingová povinnost vyplývající z předpisů EU. Evidence údajů je rovněž nástrojem kontroly naplňování odchylného postupu, která musí být stanovena dle § 5b odst. 3 písm. d) zákona. Za účelem efektivního využití usmrčených jedinců k vědeckým účelům by měl být každý usmrčený kormorán osobou provádějící odstřel prohlédnut, zda není kroužkován, a v případě nálezu kroužku by mělo být zajištěno předání tohoto kroužku s údaji o místě a datu nálezu příslušnému orgánu ochrany přírody, tedy krajskému úřadu (který je pak předá národnímu koordinátorovi programu sledování ptáků, jímž je Kroužkovací stanice Národního muzea). Údaje z odevzdaných kroužků poslouží k bližšímu poznání biologie druhu, zejména původu jedinců, kteří byli na území ČR odstřeleni.

Kromě uvedených podmínek je stanoven způsob dalšího nakládání s ulovenými jedinci. Kormorán velký nepatří mezi druhy, u nichž by byla v ČR vytvořena tradice konzumace, a proto je tímto opatřením obecné povahy primárně povoleno držení usmrčených jedinců za účelem jejich likvidace v souladu se zákonem o myslivosti a veterinárním zákonem (zákon č. 166/1999 Sb.). Využití pro

vlastní potřebu, tedy konzumace ulovených kormoránů, však není vyloučena, nicméně na další nakládání s ulovenými jedinci, jako je např. prodej apod. se již povolení nevztahuje. Kadávery usmrčených jedinců mohou také poskytnout cenné informace v rámci výzkumu a vzdělávání (např. sledování potravních preferencí, parazitologie aj.), proto je umožněno rovněž jejich předání k využití v tomto veřejném zájmu subjektům, které disponují příslušným povolením ve smyslu zákona (tzn. povolením odchylného postupu ze zákazu držení volně žijících ptáků dle § 5a odst. 1 písm. e) zákona za účelem výzkumu či vzdělávání).

Stanovení odchylného postupu určené tímto opatřením obecné povahy nenahrazuje jiná povolení či rozhodnutí potřebná podle zákona (např. tam, kde by docházelo odstřelem kormoránů k rušení jiných ptáků či zvláště chráněných druhů nebo tam, kde je nezbytné povolení k vstupu do zvláště chráněného území apod.) nebo jiných právních předpisů (např. povolení dle § 39 zákona o myslivosti).

Jiné zásahy nebo činnosti zakázané dle § 5a odst. 1 zákona tímto opatřením obecné povahy neupravené, lze provádět pouze na základě stanovení odchylného postupu vydaného v rámci samostatného řízení.

Rozhodnutí o odchylném postupu vydaná dosud v jednotlivých správních řízeních podle § 5b odst. 1 zákona nejsou, s ohledem na ochranu dříve nabytých práv oprávněných osob, dotčena a tyto osoby se řídí podmínkami stanovenými v příslušných rozhodnutích až do konce jejich platnosti. Následně mohou postupovat podle tohoto opatření obecné povahy.

Toto opatření se vydává s účinností do 31. 3. 2027 (tj. na 5 let s přesahem do konce tahu kormoránů v daném roce, a to s ohledem na potřebu účinnost řádně vyhodnocovat a přizpůsobovat postup vývoji populace kormorána velkého i jím působených škod).

Vyhodnocení připomínek uplatněných k návrhu opatření obecné povahy:

Kdokoliv, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, může v době 15 dnů od zveřejnění tohoto návrhu opatření obecné povahy uplatnit své připomínky (§ 172 odst. 4 správního řádu).

K návrhu opatření obecné povahy byla ve stanovené lhůtě uplatněna níže uvedená připomínka, kterou se krajský úřad zabýval jako podkladem pro toto opatření obecné povahy a se kterou se vypořádal následovně:

A) Připomínky

Připomínka č. 1: Žádost od Správy Krkonošského národního parku, Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí (KRNAP), o doplnění formulace „mimo KRNAP a jeho ochranné pásmo“

Vypořádání: Připomínce se vyhovuje. V textu opatření obecné povahy bylo doplněno „mimo KRNAP a jeho ochranného pásma“. Stejný text byl doplněn i v příloze č. 2 k příslušným rybářským revírům.

Rozhodnutí o uplatněných námitkách:

Do 30 dnů ode dne zveřejnění návrhu tohoto opatření mohou vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, podat proti návrhu opatření obecné povahy písemně odůvodněné námitky (§ 172 odst. 5 správního řádu).

Krajský úřad ve stanovené lhůtě k návrhu tohoto opatření obecné povahy neobdržel žádné námitky.

Poučení

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může podle § 173 odst. 1 správního řádu každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal.

Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek.

V Hradci Králové dne 28.04.2022

.....
Mgr. Kateřina Pospíšilová
odbor životního prostředí a zemědělství

Seznam příloh, které jsou nedílnou součástí tohoto opatření obecné povahy:

1. *Seznam ornitologicky významných lokalit, na které se dle čl. 2 písm. a), b) opatření obecné povahy nevztahuje odchylný postup*
2. *Seznam rybářských revírů na území Královéhradeckého kraje, na které se dle čl. 2 písm. b) opatření obecné povahy vztahuje odchylný postup*
3. *Vzor záznamů o odlovu a usmrcení*

Příloha č. 1:

Seznam ornitologicky významných lokalit, na které se dle čl. 2 písm. a), b) opatření obecné povahy nevztahuje stanovení odchylného postupu

Ježkův a Stachův rybník v k. ú. Choustníkovo Hradiště

rybník Špinka v k. ú. Zábrodí

Pilský rybník v k. ú. Brodek (součást PO Rožďalovické rybníky)

rybník Zrcadlo v k. ú. Mlýnec u Kopidlna (součást PO Rožďalovické rybníky)

rybník Temník v k. ú. Lískovice u Ostroměře

Jaroměšský rybník v k. ú. Jaroměř

vodní nádrž Rozkoš v k. ú. Česká Skalice, Domkov, Kleny, Lhota u Nahořan, Nahořany, Spyta, Šeřeč, Velká Jesenice

Nečaský rybník v k. ú. Nečas (součást PO Rožďalovické rybníky)

rybník Říha v k. ú. Skochovice

rybník Smíchov v k. ú. Slavhostice
rybník Závěšťák v k. ú. Králova Lhota u Českého Meziříčí
rybník Broumar v k. ú. Opočno pod Orlickými horami, Semechnice
odkalovací nádrže cukrovaru v k. ú. České Meziříčí
Semechenický rybník v k. ú. Semechenice
Podchlumecký rybník v k. ú. Trnov
pískovna Štít v k. ú. Štít
Třesický rybník včetně přilehlých sádek v k. ú. Kosičky

Příloha č. 2

Seznam rybářských revírů na území Královéhradeckého kraje, na které se dle čl. 2 písm. b) opatření obecné povahy vztahuje stanovení odchylného postupu

Mimopstruhové revíry:

451 097 Bělá 1 – MO Častolovice
451 003 Bystřice 1 – MO Chlumeck nad Cidlinou
451 004 Bystřice 2 – MO Nechanice
451 005 Bystřice 3 – MO Nechanice
451 006 Bystřice 4 – MO Hořice v Podkrkonoší
451 009 Cidlina 4 – MO Nový Bydžov
451 010 Cidlina 5 – MO Vysoké Veselí
451 013 Dědina 1 – MO Třebechovice pod Orebem
451 024 Javorka 1 – MO Ostroměř
451 034 Labe 31 – MO Hradec Králové
451 035 Labe 32 – MO Smiřice
451 036 Labe 33 – MO Jaroměř
451 037 Labe 34 – MO Jaroměř
451 038 Labe 35 – MO Dvůr Králové nad Labem
451 039 Labe 36 – MO Dvůr Králové nad Labem
451 040 Labe 38 – MO Vrchlabí
451 048 Metuje 1 – MO Starý Ples
451 049 Metuje 2 – MO Nové Město n. Metují
451 052 Mrlina 3 – MO Kopidlno
451 058 Orlice 1 – MO Hradec Králové
451 059 Orlice 2 – MO Třebechovice pod Orebem
451 060 Orlice 3 – MO Týniště nad Orlicí
451 061 Orlice Divoká 1 – MO Lípa n. Orlicí
451 062 Orlice Divoká 2 – MO Kostelec nad Orlicí
451 063 Orlice Tichá 1 – MO Borohrádek –část mimo území Pardubického kraje
451 067 Pilníkovský potok 3 – MO Trutnov
451 078 Trotina 1 – MO Smiřice
451 093 Trotina 2 – MO Smiřice
451 081 Úpa 1 – MO Jaroměř
451 082 Úpa 2 – MO Česká Skalice – část mimo úsek NPP Babiččino údolí
451 083 Úpa 3 – MO Červený Kostelec

451 084 Úpa 4 – MO Havlovice
451 086 Zlatý potok 1 – MO Opočno
451 011 Cidlina 6 – MO Jičín
451 012 Cidlina 7 – MO Nová Paka
451 025 Javorka 2 – MO Lázně Bělohrad
451 096 Mrlina 4 – MO Libáň - část mimo území Středočeského kraje
451 056 Olešnice 2 – MO Nová Paka

Pstruhové revíry:

453 003 Bělá 3 – MO Skuhrov nad Bělou – část mimo CHKO Orlické hory
453 008 Běluňka 1 – MO Jaroměř
453 006 Bystřice 5 P – MO Miletín
453 009 Čistá 1 – MO Hostinné
453 027 Kněžná 1 – MO Rychnov nad Kněžnou – část mimo CHKO Orlické hory
453 032 Labe 37 P – MO Hostinné
453 033 Labe 38 P – MO Vrchlabí
453 034 Labe 39 – MO Vrchlabí – část mimo KRNAP
453 040 Líčná 1 – MO Trutnov
453 035 Malé Labe 1 – MO Vrchlabí – část mimo KRNAP a jeho ochranné pásmo
453 042 Metuje 3 – MO Nové Město nad Metují
453 043 Metuje 4 – MO Náchod
453 044 Metuje 5 – MO Hronov – část mimo CHKO Broumovsko
453 052 Olešenka 1 – MO Nové Město nad Metují
453 054 Orlice Divoká 1 P – MO Lípa nad Orlicí
453 055 Orlice Divoká 3 – MO Potštejn
453 068 Petříkovský potok 1 – MO Trutnov
453 069 Pilníkovský potok 1 – MO Trutnov
453 107 Rokytenka 2 – MO Rokytnice v Orlických horách – část mimo CHKO Orlické hory
453 090 Stříbrný potok 1 – MO Hradec Králové
453 080 Trotina 2 P – MO Dvůr Králové nad Labem
453 083 Úpa 5 – MO Trutnov – část mimo KRNAP a jeho ochranné pásmo
453 098 Válovický potok 1 - MO Česká Skalice
453 091 Zdobnice 1 – MO Vamberk – část mimo CHKO Orlické hory
453 092 Zdobnice 2 – MO Rokytnice v Orlických horách - část mimo CHKO Orlické hory
453 093 Zlatý potok 1 P – MO Opočno
453 007 Cidlina 6 P – MO Jičín
453 019 Javorka 2 P – MO Lázně Bělohrad
453 049 Mrlina 3 P – MO Libáň

Příloha č. 3

Vzor záznamů o odlovu a usmrcení kormorána velkého

Č.	Datum odlovu	Čas odlovu	Místo odlovu (název obce či k. ú. a název lokality, rybníka...)	Název honitby	Uživatel honitby	Číslo kroužku (byl-li pták takto označen)

- pro každého uloveného jedince vyplňte samostatný řádek